

348.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH**

z dnia 29 czerwca 1935 r.

**w sprawie ulg w wykonywaniu obowiązku służby
wojskowej dla członków organizacji przysposobienia
wojskowego.**

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 23 maja
1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz.

U. R. P. z 1933 r. Nr. 60, poz. 455) zarządzam co na-
stępuje:

§ 1. (1) Osoby obowiązane do służby wojsko-
wej, które wykażą się czynnym udziałem w pracy
przysposobienia wojskowego, będą korzystały w wy-
konywaniu obowiązku służby wojskowej z ulg, prze-
widzianych w rozporządzeniu niniejszem.

(2) Z ulg korzystać mogą osoby obowiązane do
odbycia obowiązkowej służby czynnej (poborowi,
ochotnicy), oraz osoby obowiązane do służby w re-
zerwie.

(3) Rodzaj i zakres ulg dla poborowych (ochotników) jest zależny od stwierdzonego przez właściwe władze stopnia i rodzaju wykształcenia w przysposobieniu wojskowym, oraz od rodzaju broni, do której poborowy (ochotnik) został wcielony — dla rezerwistów zaś od stwierdzenia przez właściwe władze, czasu pracy w przysposobieniu wojskowym.

§ 2. (1) Stopień wykształcenia w przysposobieniu wojskowym stwierdza świadectwo, wystawione przez właściwe władze przysposobienia wojskowego (wzór Nr. 1).

(2) Władze te wystawiają świadectwa biorącym czynny udział w pracy przysposobienia wojskowego po ukończeniu II stopnia przysposobienia wojskowego, lub po ukończeniu kursu specjalnego.

(3) Ważność świadectwa trwa przez dwa lata od daty wystawienia. Może ona być przedłużoną na okres dalszy przez władze uprawnione do ich wystawiania, jeżeli dana osoba bierze nadal czynny udział w pracach przysposobienia wojskowego lub też w braku takich prac złoży egzamin wymagany przez władze przysposobienia wojskowego.

§ 3. (1) Komendanci obwodowi przysposobienia wojskowego przesyłają w terminie do 1 września każdego roku właściwym powiatowym komendantom uzupełnień wykazy imienne osób obowiązanych do czynnej służby wojskowej, którym przysługują ulgi z tytułu ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego ogólnego lub specjalnego.

(2) Na podstawie tych wykazów powiatowi komendanci uzupełnień wpisują fakt ukończenia przez poborowego (ochotnika) II stopnia przysposobienia wojskowego ogólnego lub specjalnego w wojskowych dokumentach ewidencyjnych, stosownie do obowiązujących w tym względzie przepisów.

§ 4. Ukończenie II stopnia przysposobienia wojskowego ogólnego lub specjalnego daje obowiązany do odbycia obowiązkowej służby czynnej (poborowym, ochotnikom):

- prawo do ulg w służbie wojskowej (§ 5);
- prawo do otrzymania urlopu czasowego (§ 7);
- prawo do skrócenia czasu obowiązkowej służby czynnej (§ 8).

§ 5. Ulgi w służbie wojskowej (§ 4 pkt. a) polegają na:

- prawie do noszenia na mundurze wojskowym odznaki ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego,
- prawie do otrzymywania zezwoleń na wychodzenie z koszar, tudzież do otrzymywania przepustek w niedziele i święta, również w trzech pierwszych miesiącach służby,
- otrzymywaniu urlopów okolicznościowych na święta wyznaniowe oraz na święto wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego tego powiatu, w którym dana osoba otrzymała wykształcenie przysposobienia wojskowego,

- przyznawaniu pierwszeństwa przy wyznaczaniu do szkół podoficerskich (równorzędnych);
- przyśpieszonym awansie do stopnia st. szeregowca (równorzędnego) w razie dobrych postępów w szkole podoficerskiej,
- przyśpieszonym awansie do stopnia kaprała w myśl art. 22 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 747).

§ 6. Ulgi, przewidziane § 5 przysługują poborowym i ochotnikom niezależnie od tego, czy poborowy (ochotnik) odbywa skróconą czynną służbę wojskową w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (poborowi i ochotnicy z cenzusem), czy też nie (poborowi i ochotnicy bez cenzusu).

§ 7. (1) Urlopu czasowego (§ 4 pkt. b) udziela dowódca o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku tym podoficerom i szeregowcom, którzy posiadali w dniu wcielenia ich do szeregów ważne świadectwo z ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego ogólnego lub specjalnego, a którzy nie odbywają skróconej czynnej służby wojskowej w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (poborowi, ochotnicy bez cenzusu).

(2) Urlop ten jest udzielany w drugim roku służby w zależności od rodzaju broni i rodzaju ukończonego przysposobienia wojskowego w następujących wymiarach:

Rodzaj broni	Rodzaj ukończonego przysposobienia wojskowego	Czas trwania urlopu
Piechota	Ogólne i specjalne	2 tygodnie
Kawalerja	Ogólne i specjalne	4 tygodnie
	Przysposobienie wojskowe konne	6 tygodni
Artylerja	Ogólne i specjalne	4 tygodnie
Lotnictwo	Lotnicze	4 tygodnie
Saperzy Wojska Łączności Bronie Pancerne Tabory Żandarmerja Lotnictwo Służba Zdrowia	Ogólne i specjalne	2 tygodnie

(3) Wymiar urlopu, przewidziany dla podoficerów i szeregowców, odbywających obowiązkową

służbę w formacjach: saperów, wojsk łączności, broni pancernych, taborów, żandarmerji, lotnictwa i służby zdrowia może być przedłużony do 3-ech tygodni w zależności od ogólnych warunków służby w danej formacji oraz od stopnia wyszkolenia i zachowania się w służbie danego podoficera lub szeregowca.

§ 8. (1) Skrócenie czasu obowiązkowej służby czynnej (§ 4 pkt. c) polega na późniejszym od ustalonego dla ogółu poborowych terminie wcielenia do szeregów niezależnie od tego, czy poborowy (ochotnik) ukończył II stopień przysposobienia wojskowego ogólnego, czy też specjalnego i do jakiego rodzaju broni został wcielony.

(2) Poborowi (ochotnicy) bez cenzusu, ze świadectwem II stopnia przysposobienia wojskowego lotniczego winni być wcielani do formacji lotniczych.

(3) Poborowi (ochotnicy), uprawnieni do odbywania skróconej czynnej służby wojskowej z mocy ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym nie korzystają z tytułu ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego ze skrócenia czasu czynnej służby wojskowej w myśl niniejszego rozporządzenia.

§ 9. Skrócenie czasu obowiązkowej służby czynnej na podstawie świadectwa z ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego ogólnego wynosi:

- a) dla wcielonych do formacji: piechoty i lotnictwa — 6 tygodni;
- b) dla wcielonych do formacji: broni pancernych, taborów, żandarmerji i służby zdrowia — 4 tygodnie;
- c) dla wcielonych do formacji saperów i wojsk łączności — 4 tygodnie; — nie dotyczy to jednak poborowych i ochotników, wcielonych do formacji: elektrotechnicznych i radiotelegraficznych.

§ 10. (1) Skrócenie czasu obowiązkowej służby czynnej na podstawie świadectwa z ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego specjalnego: lotniczego, radiotelegraficznego i elektrotechnicznego wynosi przy wcieleniu do tej broni, której odpowiada rodzaj ukończonego przez poborowego (ochotnika) specjalnego wyszkolenia w przysposobieniu wojskowym:

- a) dla wcielonych do formacji lotnictwa — 6 tygodni;
- b) dla wcielonych do formacji radiotelegraficznych i elektrotechnicznych — 4 tygodnie.

(2) W razie ukończenia przez poborowego (ochotnika) przysposobienia wojskowego ogólnego i specjalnego — skrócenie służby następuje w rozmiarze, przewidzianym dla przysposobienia wojskowego specjalnego.

§ 11. (1) W przypadku wcielenia poborowego (ochotnika) z ukończonym II stopniem przysposobienia wojskowego specjalnego (konnego, elek-

trotechnicznego, radiotelegraficznego lub geograficznego) nie do formacji, która odpowiada wyszkoleniu specjalnemu, otrzymanemu przez niego w przysposobieniu wojskowym specjalnym, lecz do formacji: piechoty, lotnictwa, saperów, wojsk łączności, broni pancernych, służby zdrowia, taborów lub żandarmerji, — skrócenie czasokresu służby czynnej wynosi normy, przewidziane w § 9.

(2) Powyższe postanowienie nie dotyczy formacji elektrotechnicznych i radiotelegraficznych, w których przysługują ulgi jedynie z tytułu ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego specjalnego (elektrotechnicznego w formacjach elektrotechnicznych lub radiotelegraficznego w formacjach radiotelegraficznych).

§ 12. Poborowym (ochotnikom) z cenzusem, którzy stracili prawo do skróconej czynnej służby wojskowej, nie przysługują żadne ulgi z tytułu posiadania świadectwa z ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego.

§ 13. (1) Podstawę udzielania ulg dotyczących skrócenia czasu obowiązkowej służby czynnej (§§ 9 — 11) stanowią wpisy w ewidencji wojskowej o ukończeniu II stopnia przysposobienia wojskowego. Wpisy te uskutecznią powiatowy komendant uzupełnień bądź na podstawie wykazów komendantów obwodowych przysposobienia wojskowego (§ 3), bądź na podstawie świadectw, przedstawianych przez poborowego (ochotnika) w czasie poboru wojskowemu członkowi komisji poborowej lub po poborze, jednak przed terminem, wyznaczonym dla stawienia się w formacji, powiatowemu komendantowi uzupełnień.

(2) Przedstawienie przez poborowego (ochotnika) władzom wojskowym świadectwa z ukończonego II stopnia przysposobienia wojskowego po terminach, określonych w ust. 1 nie daje prawa do ulg, przewidzianych w §§ 9 — 11; nie pozbawia jednak prawa do ulg, przewidzianych w § 5 i 7, jeżeli ubiegający się o te ulgi przedstawi świadectwo z ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego przełożonemu z prośbą o przyznanie mu tych ulg.

§ 14. (1) Przyznanie ulg poborowemu (ochotnikowi) z tytułu ukończenia II stopnia przysposobienia wojskowego ogłasza się w rozkazach dziennych formacji.

(2) Ukończenie II stopnia przysposobienia wojskowego ogólnego i specjalnego należy uwidocznić w legitymacjach osobistych podoficerów i szeregowców oraz w ich dokumentach ewidencyjnych, prowadzonych w pododdziałach.

§ 15. Ulgi dla obowiązanych do służby wojskowej w rezerwie polegają na zaliczeniu pracy w przysposobieniu wojskowym na poczet ćwiczeń wojskowych w rezerwie dla oficerów, podoficerów i szeregowców rezerwy oraz na przyspieszeniu awansów dla podoficerów rezerwy.

§ 16. (1) Zaliczenie czasu pracy w przysposobieniu wojskowym na poczet ćwiczeń wojskowych w rezerwie — może nastąpić tylko co do tych ofi-

cerów, podoficerów i szeregowców rezerwy, którzy uczestniczą w pracach przysposobienia wojskowego, odpowiadających temu rodzajowi broni lub służby, do którego dany oficer, podoficer lub szeregowiec rezerwy posiada przydział mobilizacyjny, oraz o ile nie chodzi o ćwiczenia:

- a) przewidziane dla oficerów rezerwy w art. 79 ustęp przedostatni ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym,
- b) przewidziane dla oficerów, podoficerów i szeregowców rezerwy w art. 83 ustęp drugi ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

(2) Postanowienie to nie dotyczy pilotów i obserwatorów rezerwy lotnictwa nawet w wypadku regularnego odbywania przez pilotów płatnych lotów ochotniczych w ośrodkach przysposobienia wojskowego.

§ 17. (1) Pod warunkami wskazanymi w § 16 należy zaliczać na poczet jednego ćwiczenia wojskowego w rezerwie:

- a) oficerom rezerwy — dwa lata pracy w przysposobieniu wojskowym w charakterze dowódcy lub instruktora, z dopuszczalną przerwą, wynoszącą w sumie nie więcej niż 6 miesięcy,
- b) podoficerom i szeregowcom rezerwy — z wyjątkiem specjalistów, powołanych do tych formacji, które każdorazowo określa Minister Spraw Wojskowych w rozkazie o powołaniu rezerwistów — 1 rok pracy w przysposobieniu wojskowym w charakterze instruktora — lub 2 lata pracy w innym charakterze, z dopuszczalną przerwą przy jednorocznej pracy 3 miesięcy, przy dwuletniej pracy 6 miesięcy.

(2) W ten sposób mogą być zaliczone oficerom rezerwy dwa ostatnie ćwiczenia wojskowe w rezerwie nie więcej jednak jak 8 tygodni ćwiczeń, zaś podoficerom i szeregowcom rezerwy jedno ostatnie

ćwiczenie w rezerwie, jednak nie więcej jak 4 tygodnie ćwiczeń.

§ 18. (1) Podstawą do zaliczenia prac w przysposobieniu wojskowym na poczet ćwiczeń w rezerwie (§ 17) są zaświadczenia, wystawione oficerom rezerwy przez dowódców okręgów korpusów (wzór Nr. 2), zaś podoficerom i szeregowcom rezerwy przez dowódców właściwych formacji wojska (wzór Nr. 3) — na podstawie opinii komendantów obwodowych przysposobienia wojskowego, względnie dowódców kursów instruktorskich przysposobienia wojskowego.

(2) Na podstawie tych zaświadczeń dowódca formacji ewidencyjnej zalicza odbytą pracę w przysposobieniu wojskowym na poczet wojskowych ćwiczeń w rezerwie, zawiadamiając o zaliczeniu właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, ponadto co do oficerów przy dołączeniu zaświadczenia, wystawionego przez dowódcę okręgu korpusu, także właściwego przełożonego na szczeblu Ministerstwa Spraw Wojskowych, celem uwidocznienia zaliczenia w ewidencji personalnej oficerów rezerwy.

§ 19. Podoficerom rezerwy, pracującym w przysposobieniu wojskowym w charakterze instruktorów co najmniej 2 lata przysługuje prawo do awansu do następnego stopnia w ramach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców. Awans może nastąpić jedynie w czasie odbywania ćwiczeń. Awans uskutecznia dowódca formacji, w której podoficer odbywa ćwiczenia. Wniosek awansowy przedstawia komendant obwodu przysposobienia wojskowego, w którym podoficer ten pracował jako instruktor. Za pracę w przysposobieniu wojskowym awansować można tylko jeden raz.

§ 20. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych:

Tadeusz Kasprzycki

(pieczęć dowództwa)

L. dz. ....

Załączniki do rozp. Min. Spraw
Wojskowych z dn. 29 czerwca 1935 r.
(poz. 348).

Wzór Nr. 1

Nr. ks. ewid. .... /193...r.

....., dnia ..... 193...r.

Powiat .....

Ważne do dnia ..... 193...r.

Obwód .....

Rejon .....

Ś W I A D E C T W O

o przysposobieniu wojskowym II-go stopnia

(ukończenia szkoły starszych przysposobienia wojskowego .....)
(ogólnego czy specjalnego)

I. Nazwisko i imię .....

Imię ojca ..... imię matki ..... ur. ....

dn. .... w m. .... pow. ....

przynależność do P. K. U. ....

II. Wyżej wymieniony ćwiczył ..... lata w oddziałach p. w. w czasie od ..... do .....

(ukończył obóz (kurs) szkoły starszych p. w.) i uzyskał II-gi stopień p. w. z wynikiem pomyślnym.

Ogólna ocena .....

DOWÓDCA KURSU:

Pieczęć okrągła
D-twaDOWÓDCA PUŁKU:
(przy którym odbywał się kurs)

DOWÓDCA OBOZU:

KOMENDANT GRUPY OBOZÓW:

III. Wyżej wymienionemu przysługują ulgi w służbie wojskowej, ustalone rozporządzeniem Ministra Spraw
Wojskowych.KOMENDANT OBWODU P. W.
(w którego ewidencji znajduje się wymieniony).Pieczęć okrągła
D-twa pułku

Na podstawie złożonego z wynikiem pomyślnym egzaminu II-go stopnia p. w. — ważność świadectwa przedłuża się do dnia ..... 193...r.

Pieczęć okrągła
Dowództwa pułku

KOMENDANT OBWODU P. W.

(pieczęć dowództwa)

Wzór Nr. 2.

L. dz. ....

dn. .... 193... r.

Powiat .....

Obwód .....

Rejon .....

Z A Ś W I A D C Z E N I E**o udziale w pracach przysposobienia wojskowego.....**

I. Nazwisko i imię .....

Imię ojca ..... imię matki .....

ur. .... dn. .... w m. ....

pow. .... przynależny do P. K. U. ....

stopień wojsk. .... rodzaj broni w rezerwie .....

.....

II. Wyżej wymieniony brał udział w pracach przysposobienia wojskowego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych z dnia 29 czerwca 1935 r. w sprawie ulg w wykonywaniu obowiązku służby wojskowej dla członków organizacji przysposobienia wojskowego (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 348) wobec czego wymienionemu przysługuje prawo do zaliczenia tej pracy na poczet

..... / .....
tu podać ile ćwicz. w rezerwie ditto w tygodn. 4 wzgl. 8.

KOMENDANT OBWODU:

DOWÓDCA KORPUSU
(na terenie którego pracował w p. w.)

(Pieczęć korpusu)

DOWÓDCA PUŁKU:

(pieczęć dowództwa)

Wzór Nr. 3.

L. dz. .... dn. .... 19...r.

Nr. ks. ewid. .... /19...r.

Powiat .....

Obwód .....

Rejon .....

Z A Ś W I A D C Z E N I E**o udziale w pracach przysposobienia wojskowego** .....
(ogóln. wzgl. jednego ze specjalnych)

I. Nazwisko i imię .....

Imię ojca ..... imię matki ..... z .....

ur. dn. .... w m. .... pow. ....

przynależny do P. K. U. .... stop. wojsk. w rez. ....

..... rodzaj broni w rezerwie .....

II. Wyżej wymieniony brał udział w pracach p. w. w czasie od dnia .....

..... mies. .... roku—do dnia ..... mies. ....

..... roku ..... i od dnia ..... mies. ....

roku — do dnia ..... mies. .... roku .....

III. Wyżej wymienionemu przysługuje prawo do zaliczenia udziału w pracach p. w. na poczet ćwiczeń w rezerwie na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 29 czerwca 1935 r. w sprawie ulg w wykonywaniu obowiązku służby wojskowej dla członków organizacji przysposobienia wojskowego (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 348).

KOMENDANT POWIATU P. W.

.....

(okrągła pieczęć)

KOMENDANT OBWODU P. W.

DOWÓDCA PUŁKU

(w obwodzie wzgl. rejonie którego
pracował w p. w.)